

## XXX TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Si 35:12-14. 17-18)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Issand Jumal on õiglane kohtumõistja, tema ei otsusta näiva au järele. Tema ei suurusta vaese ees, vaid võtab rõhutu palvet kuulda. Vaeslapse nuttu ja lesknaise rohkeid kaebeid tema ei põlga. Rõhutu hädad lõpevad ja viletsa hädaldamine saab otsa, sest vaese hüüdmine tungib läbi pilvede ega leia rahu enne, kui jõuab sihile. See hüüdmine ei lakka ründamast, kuni Kõigekõrgem vaatab ta poole ja õiglane kohtunik teeb õiglase otsuse.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 34:2-3. 17-18. 19. 23. R: 7a.)

R: Issand võtab vaeseid kuulda.

Ma tänan Issandat igal ajal,  
alati on tema kiitus mu suul.  
Issandast kiitleb mu hing,  
vaesed kuulevad ja rõõmustavad.

R:

Issanda pale on kurjategijate vastu,  
et hävitada maa pealt nende mälestus.  
Õiged hüüavad ja Issand võtab neid kuulda  
ja tõmbab nad välja nende kitsikusest.

R:

Issand on ligi neile, kes on murtud südamelt  
ja päästab need, kelle vaim on rõhitud.  
Issand lunastab oma sulaste hinged,  
kes tema juures pelgupaika otsivad, ei näe karistust.

R:

(Teine lugemine 2Ti 4:6-8.16-18)

Lugemine püha apostel Pauluse teisest kirjast Timoteosele:

Varsti tuuakse mind ohvriks ja mu lahkumiseaeg on ligidal. Ma olen head võitlemist võidelnud, minu jooksmine on jõudnud lõpule, oma usule ma olen jäänud kindlaks. Nüüd on minu jaoks valmis pandud õigluse pärg, mille Issand – õiglane kohtumõistja – minule sellel päeval annab. Aga mitte üksnes mulle, vaid kõigile, kes tema ilmumist armastusega ootavad.

Kui ma esimest korda enese eest kostsin, ei astunud keegi minu kaitseks välja, vaid kõik jätsid mind maha. Ärgu seda arvatagu neile süüks. Aga Issand seisis minu kõrval ja kinnitas mind oma väega, et minu kuulutamine oleks täiuslik. Tema tahtis, et paganad neid sõnu kuulda saaksid, sellepärast olen minagi otsekui lõvi suust välja kistud. Küllap Issand kisub mind välja kõigest kurjast, päästab mind ära ning aitab mind oma taevasesse kuningriiki. Temale olgu au igavesest ajast igavesti. Aamen.  
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 2Ko 5:19)

Halleluuja. Jumal on lepitanud maailma endaga Kristuse läbi.  
Tema on andnud meile lohutuse sõna. Halleluuja.

(Evangeelium Lk 18:9-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal rääkis Jeesus tähendamissõna nende kohta, kes pidasid iseennast õigeks ja põlgasid teisi: “Kord läksid kaks inimest pühakotta palvetama. Üks neist oli variser ja teine tõlner. Variser asutas enese eraldi seisma ja palvetas endamisi: “Ma tänan Sind, mu Jumal, et mina ei ole niisugune nagu teised inimesed: röövliid, petised, abielurikkujad, ega ka niisugune nagu see tõlner seal. Ma paastun kaks korda nädalas ja annan kümnist kõigest, millest ma kasu saan.”

Aga tõlner seisis eemal ega tahtnud silmigi üles taeva poole tõsta, vaid lõi endale vastu rindu ja ütles: “Mu Jumal, ole mulle patusele armuline!”

Ma ütlen teile, see viimane läks koju õigeks mõistetuna – esimene mitte! Sest igäüht, kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, aga kes ennast ise alandab, seda ülendatakse.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, me oleme pannud tähele, kuidas viisakuste vahetamisel võib vahel jõuda sisuliselt valetamiseni. Selle asemel, et öelda otse, mida mõeldakse, sunnitakse oma vestluspartnerit ära arvama, mida tegelikult soovitakse. Näiteks kui külalise käest küsitakse, kas ta soovib midagi

süüa, ja too vastab: “Ah, mis te nüüd, ärge tehke endale tüli...” Võõrustajal jääb nüüd ära arvata, kas külaline on tõesti hiljuti söönud, või on ta ainult kombekas ja annab tagasihoidlikult mõista, et oleks pakutud söögi eest tegelikult tänulik. Või kui keegi teeb teisele kingituse, siis saaja vastab seepeale: “Oh, sa ei oleks pidanud sellega vaeva nägema!” Kas kõige viisakam oleks nüüd kingitus ohtrate vabanduste saatel kotti tagasi panna...? Ohjah... Tagasihoidlikkus on kindlasti voorus, kuid tekitab aeg-ajalt ka tarbetut segadust.

Jumala ees õnneks või kahjuks seda probleemi ei ole, tema teab täpselt mida igaüks meist mõtleb. Me loeme patutunnistuse...

## Jutlus

Armsad õed ja vennad, mida mõtlesid variser ja tõlner, keda kohtame tänases evangeeliumis? See tähendamissõna on esitatud omamoodi võrrandi kujul, kus lahendus on teada ja leida tuleb puuduvad muutujad ehk komponendid, mille kaudu just niisuguse lõpptulemuseni jõuti.

Kohe seletan. Mida saaks ette heita variserile? Kui lähtuda variseri enda sõnadest, siis sisuliselt mitte midagi! Tema tõi Jumala ette oma tänapalve: ta tänas Jumalat selle eest, et ta ei ole nagu kõik need teised inimesed, kes tema kaasajal põlgust väärtsid: rõõvlid, petised, abielurikkujad ja oma rahva reeturid, kes okupantide heaks töötasid – eks põlata neidsamu ju ka tänapäeval. Selle palve keskmes oli variser ise, mitte need, kellega ta ennast võrdles. Ta väljendas oma tänu, et ta oli Looja tahtel sündinud rikkasse perekonda, nii et ta ei pidanud tegema kompromisse südametunnistusega: see tähendab, tal oli piisavalt varandust, et riigimaksude tasumisele lisaks ka templile kümnist maksta, täpselt nii nagu Jumala seadus ette nägi. Ilmselt oli Jumal andnud talle ka hea naise, nii et tal polnud kiusatust abielu rikkuda.

Selle variseri võimaluste kõrval ei näinud tõlneri ehk maksukoguja kaardid pooltki nii head välja. Kogu tõlneri ametitegevus oli sisuliselt patt. Olles ise Jumala rahva liige, nõudis tema amet sellesama rahva käest maksude väljanõudmist okupandi kasuks, kes oli põlastusväärne pagan. Ja mida see suur kahetsemine oleks siis ka pidanud aitama, kui ta läks hommepäev taas oma rahvuskaslasti kägistama ja nõudma: maksa oma maksud ära! Maksudele lisaks pressis tõlner välja ju ka oma töötasu!... Lootusetu juhtum...

Kui me aga nüüd keskendume võrrandi lahendusele, ehk sellele, kuidas Jeesus nii variseri kui tõlneri palveid hindas, siis hakkame aimama, mida nad tegelikult mõtlesid. Kuigi variser tänas Jumalat, ei huvitanud teda üldse, mida ta oli oma elus valesti teinud; ta ei saanud aru, et temale antud võimalused olid tegelikult tööriistad selleks, et tulla vastu teistele, keda saatus polnud õnnistanud. Kuid osaliselt oli ta ka oma ajastu vaimu, oma kasvatuse ja oma partei kambavaimu

ohver. Nimelt uskusid variseid kaljukindlalt, et Jumala armastuse märgiks olid rikkus, pikk elu ja järglaste rohkus. Taas peaaegu lootusetu juhtum, sest ilmselgelt ei olnud tal mingit huvi tulla välja oma mugavustsoonist.

Tölner aga oli seevastu tõesti silmitsi elureaalsusega: selleks, et elatist teenida, tuli tal päevast päeva teha midagi niisugust, mida ta oma sisimas ei pidanud õigeks. Aga pühakotta tulles ei teinud tema oma palvet kadedaks etteheiteks, miks on too variser ausalt rikas, aga minu töö on patune, miks variseri austatakse, aga mina olen põlatud... Tema mõtles oma pattude peale ja ilmselt ka sellele, kuidas võimalikult vähem oma rahvast kurnata.

Armsad õed ja vennad, meie ei loe teiste inimeste mõtteid ja peame nende tahtmisi ära aimama nende tagasihoidlikkuse tagant, mis vahel võib olla ka kavalus või isegi ülbus. Nii mõnigi kord õnnestub meil valetada ka iseendale: me valetame oma tänupalves, kui kiidame Jumalat õiguste eest, mida meil tegelikult ei ole, või kui teeskleme kahetsevat patte, millest meil pole tegelikult vähimatki kavatsust loobuda.

Meil kõigil on oma tahtmised ja vajadused, mida me väga hästi teame, nii nagu me tunneme ka oma igapäevaseid probleeme ja küsitavaid kompromisse. Neid kõiki tuleb mees pidada ja nendega vaeva näha, et vabaneda kõigest halvast enda sees. Kui aga selline meeleparandus ühe hoobiga ei õnnestu, siis tuleb leppida nende väikeste edusammudega, mis on meile võimalikud. Nende sammude tegematajätmine on siis see päris tõeline patt. Aamen.